

Һүзьяһалыш һәм
орфография.

Телмәр мәзәниәте.

Башкорт телендә һүз калыбы.

- тамыр яһаусы ялғау үзгәртеүсе
 ялғау
- юл - сы - ға

Яһалма һүз

- Яһаусы ялғау кушылып яһалған һүззәр
- Күз-лек, күз-әнәк, ел-әс, ел-кән, ел-пеүес

Тамырзаш һүззәр

- Бер үк тамырзан яһалған һүззәр
- Тел – телсе, телләшеү, телһез,
телсән, телсәр

Кушма нүззәр

- Аккош, кат-кат,
арлы-бирле, БДУ,
ТИМЕР ЮЛ

Морфология. Орфография.

Телмәр мәзәниәте.

- Морфология грек телендәге **морфе «форма» һәм логос «тәғлимәт, фән, ғилем»** һүззәренән кушылып яһалған. Ул-һүззә, уның төзөлөшөн, үзгәреүен, шулай ук һүз төркөмдәрен, уларзың мәғәнәләрен өйрәнә торған фән.

Дәрестең темаһы

- Һүз төркөмдәре.

Лексик тема

- Башкорт халкының күренекле шәхестәре

Арысҗлан Мөбәрәков

- Ниндәй һөнәр әйәһе булған?
- Сәхнәлә нисә образды (геройзы) уйнаған?

Баш ватайык

- Ниндәй һүззәр « үз аллы»була һәм кайһылары
- «ярзамсы һүззәр» тип атала икән?

Текстағы һүззәр

- Арыслан Мөбәрәков,
эскерһез, кәңәшсе,
йәшәне, көрәште, ике
йөззән, күңелгә,
оҫталыкта, сәхнәһендә,
искермәс, ул, үзенә.

Текстағы нүззәр

- Арыслан Мөбәрәков(*исем*),
эскерһез(*сифат*),кәңәшсе(*исем*),
йәшәне(*кылым*),көрәште(*кылым*),
ике йөззән(*һан*),күңелгә(*исем*),
оҫталыкта(*исем*),сәхнәһендә
(*исем*),искермәс(*кылым*),ул
(*алмаш*),үзенә(*алмаш*).

Үз аллы һүз төркөмдәре

- Предметтарзы, уларзың билдәләрен, эш-хәрәкәтте, һанды атап киләләр.
- һөйләмдә һөйләм киçәктәре булалар.
- Ул һүз төркөмдәренә ***исем, сифат, һан, алмаш, кылым, рәүеш*** инә.

Физминут

- Һау кешегә таң да атты,
- Йылмайып қояш
қалкты.
- Ер-әсәбеззе сәләмләп
- Көләс нурзарын һипте.

Һүззәр

- Менән, тураһында,
шикелле, өсөн, һәм, ә,
ләкин, шуға күрә,
ғына, генә, -мы, -ме, -
ук, -үк

Ярзамсы һүз төркөмдәре

- Үз аллы һүззәр менән бергә кулланылалар һәм һөйләм киҗәктәре була алмайзар.
- Ул һүз төркөмдәренә ***бәйләүес, теркәүес, киҗәксәләр*** инә.

Һәзиә Дәүләтшина

- - Бала сағында ул ниндәй булған?
- Һәзиәнең хыялын нимәләр үстәрә?
- «Усәл дала еле», «халык тарихының бер күзәнәге» тигән

Һүзбәйләнештәр

- Бәләкәй сакта(касан?)
тыңлаған, тыңлаған (ниндәй?)
әкиәттәр, һәзиәнең (кемдең?)
хыялын, хыялын(нимәһен?)
үстөрөп ебәрә, бәләкәй сакта
тыңлаған(ниндәй?) әкиәттәр.

Тикшерегез

- Артисы, сәхнәлә, үзенсә,
көрәште, күңелгә, окшаш, шәхес.
- һәзиә Дәүләтшинаның, туған,
батырлығы, оялсан, еләк, йыя,
олоуы, өләсәһененәң, тубы -ғын,
әкиәттәрен, хыялын.

Өйгә эш

- «Туған әзәбиәт»
дәреслегенән үз аллы һүз
төркөмдәре лә, ярзамсы
һүз төркөмдәре лә булған 3
һөйләм язып килтерергә.